

Zadania z logiki i teorii mnogości. Lista 5

Zadanie 1. Kwantyfikatory. Wszystkie funkcje zdaniowe określone są na uniwersum X oznaczamy je $\varphi(x)$, $\psi(x)$ itp. Wyrażenie $\bigwedge_x \varphi(x)$ oznacza, że $\{x \in X : \varphi(x)\} = X$. Wyrażenie $\bigvee_x \varphi(x)$ oznacza, że $\{x \in X : \varphi(x)\} \neq \emptyset$. Uzasadnić prawdziwość następujących wyrażeń rachunku funkcyjnego:

1. $\sim \bigvee_x \varphi(x) \Leftrightarrow \bigwedge_x \sim \varphi(x)$;
2. $\sim \bigwedge_x \varphi(x) \Leftrightarrow \bigvee_x \sim \varphi(x)$;
3. $(\bigwedge_x \varphi(x) \vee \bigwedge_x \psi(x)) \Rightarrow \bigwedge_x (\varphi(x) \vee \psi(x))$;
4. $\bigwedge_x (\varphi(x) \wedge \psi(x)) \Leftrightarrow (\bigwedge_x \varphi(x) \wedge \bigwedge_x \psi(x))$;
5. $\bigvee_x (\varphi(x) \wedge \psi(x)) \Rightarrow (\bigvee_x \varphi(x) \wedge \bigvee_x \psi(x))$.

Kwantyfikatory ograniczone. Niech $A \subseteq X$. Wyrażenie $\bigwedge_{x \in A} \varphi(x)$ oznacza, że $\{x \in A : \varphi(x)\} = A$ lub $A \subseteq \{x \in X : \varphi(x)\}$. Wyrażenie $\bigvee_{x \in A} \varphi(x)$ oznacza, że $\{x \in X : \varphi(x)\} \cap A \neq \emptyset$. Sprawdź, czy powyższe prawa zachodzą dla kwantyfikatorów ograniczonych.

Zadanie 2. Poniższe wyrażenia zapisz w taki sposób, by symbol zaprzeczenia się nie pojawił.

1. $\sim \bigwedge_{a \in \mathbb{R}^n} \bigvee_{b \in \mathbb{R}^n} \bigvee_{i \in [n]} (b_i < a_i \wedge b_i > a_1)$;
2. $\sim \bigwedge_{(a_n \in \mathbb{R} : n \in \mathbb{N})} (\bigvee_{c \in \mathbb{R}} \bigvee_{C \in \mathbb{R}} \bigwedge_{n \in \mathbb{N}} c < a_n < C) \Rightarrow (\bigvee_{g \in \mathbb{R}} \lim_{n \rightarrow \infty} a_n = g)$.

Zadanie 3. Niech $r = \{(1, 2), (3, 4), (5, 6), (6, 5), (4, 2)\}$ oraz $s = \{(2, 3), (3, 4), (5, 7), (8, 8), (3, 1)\}$. Oblicz ich złożenia $r \circ r$, r^3 , $r \circ s$ oraz $s \circ r$.

Zadanie 4. Uzasadnij następujące twierdzenia dotyczące relacji określonych na pewnym zbiorze X :

1. relacja r jest zwrotna jeśli $\Delta = \{(x, x) : x \in X\} \subseteq r$;
2. relacja r jest przechodnia jeśli $r \circ r \subseteq r$;
3. w tym samym duchu zapisz przeciwzwrotność, symetryczność, antysymetryczność i przeciwsymetryczność relacji r .

Zadanie 5. Niech r będzie relacją o polu X . Automorfizmem relacji r nazywamy każdą permutację φ zbioru X , że $(x r y) \Leftrightarrow (\varphi(x) r \varphi(y))$. Niech $\text{Aut}(r)$ oznacza zbiór wszystkich automorfizmów relacji r .

1. Udowodnić, że jest to grupa ze składaniem odwzorowań jako działaniem.
2. Niech X – zbiór skończony. Opisać wszystkie takie relacje r o polu X , że $\text{Aut}(r) = S_X$ (Przypomnijmy – S_X to grupa wszystkich permutacji zbioru X .)
3. Wyznaczyć grupę automorfizmów relacji $r = \{(1, 2), (2, 1), (3, 4), (3, 4)\}$.